

msi

27.9.2013

Opetus- ja kulttuuriministeriö

OKM003:00/2012

Lausunto ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

1. Yleistä lakiesityksestä

Markkinointi-instituutti toteuttaa ammatillista koulutusta pelkästään näyttötutkintoina. Sekä perustutkinnon että ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kohderyhmänä ovat jo työelämässä toimivat aikuiset. Tämän vuoksi on tärkeää, että sekä ammatillista peruskoulutusta että aikuiskoulutusta koskevassa lainsäädännössä otetaan huomioon erilaisissa toimintaympäristöissä koskevien koulutuksen järjestäjien tarpeet nykyistä lainsäädäntöä selkeämmin. Hallituksen esityksen lähtökohtana oleva peruskoulutuksen ja aikuiskoulutuksen lainsäädännön yhdenmukaistaminen ja selkeyttäminen on tästä syystä hyvä suuntaus.

Näyttötutkintoja koskevat säännökset sisältyvät lakiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Perustutkintojen kohdalla on tärkeää, että ammatillista peruskoulutusta ja aikuiskoulutusta koskevat lait on hyvin synkronoitu myös yksityiskohtien tasolla, siten että tulkinnanvaraisia tilanteita ei käytännössä syntyisi sikäli kuin näyttötutkintoja koskevat säädökset jollakin tavoin poikkeavat opetussuunnitelmaperusteisesta koulutuksesta.

2. Tutkintojen rakenne ja tutkintojen määritelmät

Työnantajien, yksittäisen opiskelijan ja koulutuksen järjestäjän näkökulmasta on käytännössä usein vaikeaa hahmottaa, mikä tutkintojärjestelmään kuuluva ammatillinen tutkinto olisi kyseiseen tilanteeseen ja tarpeeseen sopivin ammatillisen osaamisen hankkimisen väylä. Erityisesti rajanveto ammatillisen peruskoulutuksen ja ammattitutkinnon soveltuvuuden välillä on toisinaan käytännössä vaikeaa, silloin kun kumpikin vaihtoehto olisi sinänsä perusteltu. Lainsäädännön tasolla ei tarkkaa ohjeistusta ole tarkoituksenmukaista antaa, mutta tutkintojen määritelmät aikaisempaa tarkemmin on tässä suhteessa erinomainen asia.

Yksittäisen opiskelijan näkökulmasta tutkinnon sijoittuminen koko koulutusjärjestelmän kentässä on usein toistuva kysymys. Ammatti- ja erikoisammattitutkintoja ei yleisesti ottaen kovin hyvin tunneta eikä niiden asemointi toisen asteen tutkintoihin, ammattikorkeakoulu- tai korkeakoulututkintoihin ole lainkaan selvää monille tutkinnon suorittajille.

Tunnistettava muutos.

Tutkintojen selkeämmät määritelmät auttavat myös tämän asian hahmottamista.

Ammatillisten tutkintojen pisteytys (osaamispisteet) ei lisää niiden vertailukelpoisuutta muihin eri koulutusasteiden tutkintoihin, koska pisteytyksen perusteet eivät ole yhteismitallisia. Uuden pisteytysjärjestelmän tuominen muualla käytetyn opintopisteen rinnalle hämärtää entisestään tutkintojen vertailtavuutta käytännön työelämän näkökulmasta.

3. Tutkintojen perusteet

Lakiesityksessä ehdotettu terminologian yhdenmukaistaminen ammatillisissa perustutkinnoissa on hyvä asia. Näyttötutkintoina suoritettavia tutkintoja koskevat osat esityksessä eivät olennaisesti muuta nykytilannetta. Kaiken kaikkiaan tutkintojen muodostumiseen haluttu valinnaisuus ja joustavuus tukevat hyvin Markkinointi-instituutissa jo nykyisin noudatettua toimintatapaa niin perustutkinnon kuin ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kohdalla.

4. Tutkintojennimet ja tutkintonimikkeet

Ehdotus tutkintonimikkeiden käytöstä myös ammatti- ja erikoisammattitutkinnoilla on toivottu parannus. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot eivät ole laajasti tunnettuja varsinkaan asiantuntijatehtävissä. Vakiintuneet tutkintonimikkeet lisäävät ajan myötä tutkintojen tunnettuutta ja arvostusta työelämässä.

5. Näyttötutkintoja koskevat säännökset

Ammatillista aikuiskoulutusta koskevaan lakiin ehdotetut täsmennykset selkeyttävät lainsäädäntöä kaikilta osin.

Lausunnon keskeinen sisältö

Ammatillista peruskoulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskevan lainsäädännön yhdenmukaistaminen ja lakien synkronointi keskenään on tervetullut uudistus. Erityisesti on kuitenkin huolehdittava siitä, että näyttötutkintoina suoritettavien perustutkintojen kohdalla lainsäädäntö ei aiheuta tulkinnanvaraisuutta käytännön toiminnassa.

Ammatillisten tutkintojen vertailukelpoisuus ja asemointi koko koulutusjärjestelmässä on työelämän kannalta tärkeä asia niin työantajien kuin työntekijöiden näkökulmasta. Tutkintojen määritelmät ja tutkintonimikkeet edesauttavat tätä, mutta uuden pisteytysjärjestelmän tuominen jo yleisesti tunnettujen opintopisteiden rinnalle tullee hämärtämään niiden vertailua käytännön elämässä.

Näyttötutkintoja koskevan lainsäädännön selkeyttäminen tukee hyvin koulutuksen järjestäjien käytännön työtä.

Helsinki 27.9.2013

Markkinointi-instituutin kannatusyhdistys ry

Marjo Silvo

johtaja, osaamisen kehittäminen